

iga päew täita. Mured oli lesel küll kamalu täis, leiba sai waewalt näpu wahela.

Pois kaswas üles, siis ütles lord peremees, kelle saunas elasid: „Mats, ma arwan, wõitsid hakata ise leiba teenima. Sels juba leib, mis siit saadil oled söönud, peaks aitama!“ Pois wastas: „küll tahaksin, aga luda teen?“ „Ma tean — kostis teine — sulle parast nolgi-ammetit, misla mõne hea kopita ehi rubla nagu leiaksid: hakka luude tegema! — Minu heinamaal on kasti küllalt; wõta neilt witsu palju tahad, muudu neid ommeti warastatas; maksu ma ei päri, muud kui teed perenaesele mõne luda aasta tarbeks. Ruda neid tuleb teha, õppetan ise ja tööriistu annan kaa, luni ise saad ostma!“ — Mats kuulis esiotsa nutra pärast röömsa näuga, hakkas katsels lohe tööle ja Jumal õnnistas seda. Pääw pääwalt sai ta targemaks ja röömsamaks. „Aga tee holega — manitses peremees — et leegi kaup ei laida. On kõil rahul, siis ep ole karta!“ Nõnda oli lugu, kaup läks paremaks, ostjate hull suuremaks, kõit tahtsid Luga-Matši luude, et poisil pea ärapuudusid. Aga ta tuli koju lord rahaga, lord tõi toobi soola, pastinahta ehi muud tarwidust ja ema süda hakkas röömustama, ihu toibuma; sõi leiba kerjamata ja warastamata ja kiitis alati Jumalat lestede abimeheks ja waeste laste toitjaks.

Nasta oli nõnda mööda läinud ja kaup häästi korra peal, ommeti Mats jäi aega mööda tasafemaks ja oli alati nagu juures mures. Peremees nägi seda, wõttis lord ete ja kuulas, mis teda waewas. „Noh, mis muud — wastas Mats — kui asi nõnda ei taha sobida. Seljas kannan luud linna; on neid rohkest, wäsitawad ära, on wäha, siis ei maksagi linnawahet söölda; juhtub küll kaa, et saan neid teekäijate wangre peale panna, aga arwaste. Mul peaks weifene wangler olema ja telf — aga ei jõua osta!“ — „Kas sa näa lolli! — ütles peremees — wõit osta! Kas kopilad korjad kasest ja rublad rämmelgast? — On wangler tarwis, tee ise!“ — Pois wahtis pealt, suu silmad pärani lahti, ei teadnud, mis sest jutust pidi mõtlema. Aga mis seal enam mõelda! „Jah, te ise! — ütles mees jälle, — mina tahan aidata, ja on puud waja, luudade wasta annab igaüks. Wana rauda, palju sul tarwis, otsin kaa, seppist tasud ise luudadega, ja teadmata ongi, kas seda waja. Aega on sul talwe küllalt ja jääb siiski järele, ramatud lugeda!“ Seda kuuldes Mats juba pidi nutma, aga häbenes ja ütles: „See wõib kõil kõsi olla, aga mina ei saa toime. Wõit mina enne olen wangre teinud!“ „Ära räägi tühja — kostis teine — iga asjale tuleb esimene lord. Usu: julgeste hakatud on pool tehtud. Julgust tööks